

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Фізичний факультет

Кафедра трудового права та права соціального забезпечення
Кафедра екологічного менеджменту та підприємництва

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ВИБРАНІ РОЗДІЛИ ТРУДОВОГО ПРАВА ТА ЗАКОНОДАВЧІ
ОСНОВИ МЕТРОЛОГІЇ: СТАНДАРТИЗАЦІЯ, СЕРТИФІКАЦІЯ ТА
ТЕХНІЧНЕ РЕГУЛЮВАННЯ**

для здобувачів вищої освіти

галузь знань 15 Автоматизація та приладобудування
спеціальність 152 Метрологія та інформаційно-вимірювальна техніка
освітній ступінь Бакалавр
освітня програма Оптотехніка
вид дисципліни Обов'язкова

Форма навчання	<u>денна</u>
Навчальний рік	<u>2022/2023</u>
Семестр	<u>8</u>
Кількість кредитів ECTS	<u>4</u>
Мова викладання, навчання та оцінювання	<u>українська</u>
Форма заключного контролю	<u>залік</u>

Викладачі: Сахарук Ірина Сергіївна, канд. юрид. наук, доцент кафедри трудового права та права соціального забезпечення, Анісімова Людмила Анатоліївна, канд. екон. наук, доцентка кафедри екологічного менеджменту та підприємництва

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2022

Розробники: **Сахарук Ірина Сергіївна**, кандидат юрид. наук, доцент кафедри трудового права та права соціального забезпечення, **Анісімова Людмила Анатоліївна**, кандидат екон. наук, доцентка кафедри екологічного менеджменту та підприємництва

Зав. кафедри трудового права та права соціального забезпечення

(Микола ІНШИН)

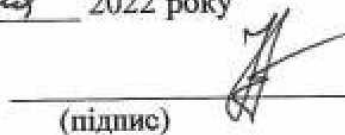
(підпис)

Протокол № 1 від «29» 08 2022 р.

Схвалено науково-методичною комісією Навчально-наукового інституту права

Протокол № 2 від «31» серпня 2022 року

Голова науково-методичної комісії

(Юліанна ЦВЕТКОВА)

(підпис)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри екологічного менеджменту та підприємництва

(Галина КУПАЛОВА)

(підпис)

Протокол № 1 від «30» 08 2022 р.

Схвалено науково-методичною комісією економічного факультету

Протокол № 1 від «30» 08 2022 року

Голова науково-методичної комісії

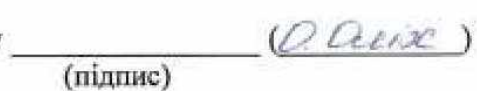
(Аліна МАГОМЕДОВА)

(підпис)

Погоджено

Протокол № 11 від «10» червня 2022 року

Голова науково-методичної комісії фізичного факультету

(підпис)

ВСТУП

1. Мета дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти системи знань щодо теоретичних, економічних, правових та організаційних основ трудової діяльності, нормативно-правових основ Державної метрологічної системи України, організації державного метрологічного контролю та нагляду; опанування здобувачами вищої освіти основних інститутів трудового права, ознайомлення студентів з правовими відносинами в різних сферах метрологічної діяльності.

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни:

- *володіти* знаннями, вміннями та навичками з дисциплін соціально-гуманітарного циклу, таких як «Вступ до університетських студій» та ін.
- *знати* основні категорії та поняття, пов'язані з життєдіяльністю людини і суспільства.
- *вміти* виявляти, аналізувати навчальну та наукову інформацію, робити обґрунтовані висновки з питань професійної діяльності.
- *володіти елементарними навичками* складання письмових документів, корегування їх змісту, систематизації матеріалів, необхідних для роботи, ефективної організації власної навчальної діяльності.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Дисципліна включає два змістовні модулі:

Модуль 1 «Вибрані розділи трудового права» формують у здобувача вищої освіти сукупність знань та навичок про: форми реалізації права на працю, види незадекларованої праці; трудовий договір; робочий час та час відпочинку; оплату праці; охорону праці; дисципліну праці, дисциплінарну та матеріальну відповідальність; захист трудових прав.

Модуль 2. «Законодавчі основи метрології: стандартизація, сертифікація та технічне регулювання» формують у здобувача вищої освіти сукупність знань та навичок про правові відносини в різних сферах метрологічної діяльності та системного вивчення документів законодавчої метрології на основі сучасної законодавчої і нормативної бази.

4. Завдання дисципліни «Вибрані розділи трудового права і законодавчі основи метрології: стандартизація, сертифікація та технічне регулювання і основ підприємницької діяльності» сформувані у здобувачів: здатність до аналізу професійних джерел (нормативних актів, документів тощо), діяти етично та відповідально, а також реалізувати свої професійні права; систему вмінь і навичок щодо практичного застосування норм, правил і рекомендацій, що забезпечить реалізацію соціально-економічних прав громадянина України.

Опанування знань спрямоване на формування інтегральної, загальних та фахових компетенцій за освітньо-професійною програмою «Оптотехніка» спеціальності 152 «Метрологія та інформаційно-вимірвальна техніка» та забезпечує набуття здобувачами таких компетентностей:

ЗК1. Здатність застосовувати професійні знання й уміння у практичних ситуаціях.

ЗК5. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК9. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК10. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, Усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ФК7. Здатність до забезпечення метрологічного супроводу технологічних процесів та сертифікаційних випробувань.

ФК8. Здатність здійснювати технічні заходи із забезпечення метрологічної простежуваності, правильності, повторюваності та відтворюваності результатів вимірювань і випробувань за міжнародними стандартами.

ФК10. Здатність розробляти нормативну та методичну базу для забезпечування якості та

технічного регулювання та розробляти науково-технічні засади систем управління якістю та сертифікаційних випробувань.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	<i>Знати</i> нормативно-правове забезпечення різних форм реалізації права на працю, основні трудові права працівника та роботодавця, їх зміст	Лекція	Підготовка есе, вирішення ситуаційних задач	15%
1.2	<i>Знати</i> зміст законодавчої метрології, коло її сучасних проблем, зв'язок зі стандартизацією, сертифікацією та технічним регулюванням, основні положення закону, види метрологічної діяльності, цілі Державної метрологічної системи, основні положення до проведення всіх видів метрологічного контролю.	Лекція	Вирішення ситуаційних задач, контрольна робота	15%
2.1	<i>Вміти</i> користуватися нормативно-правовою базою у сфері трудових відносин та застосовувати норми трудового законодавства в практичних ситуаціях	Лекція	Підготовка есе,	15%
2.2	<i>Вміти</i> дати визначення поняттям повірка, калібрування, метрологічна атестація, вимірвальна лабораторія та ін., готувати відповідні документи при проведенні всіх видів метрологічного контролю та метрологічного нагляду, користуватися документами з законодавчої метрології.	Лекція	Опитування на лекціях, вирішення ситуаційних задач	15%
3.1	Працювати у складі проектної групи з розробки та реалізації аналітичного дослідження, нести відповідальність в межах своїх повноважень в групі	Лекція	Вирішення ситуаційних задач	20%
3.2	Здатність до подальшого персонального навчання з високим рівнем автономності	Лекція	Самостійна робота, відео презентація	20%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	3.2
Програмні результати навчання (назва)						
ПРН02. Знати і розуміти основні поняття метрології, теорії вимірювань, математичного та комп'ютерного моделювання, сучасні методи обробки та оцінювання точності вимірювального експерименту.		+		+		
ПРН15. Знати та розуміти предметну область, її історію та місце в сталому розвитку техніки і технологій, у загальній системі знань про природу і суспільство.	+	+	+	+		
ПРН16. Вміти враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти, вимоги охорони праці, виробничої санітарії і пожежної безпеки під час формування технічних рішень. Вміти використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	+		+			
ПРН17. Вміти використовувати у виробничій і соціальній діяльності фундаментальні поняття і категорії державотворення для обґрунтування власних світоглядних позицій та політичних переконань з урахуванням соціально політичної історії України, правових засад та етичних норм.	+	+	+	+	+	+
ПРН18. Вільно володіти термінологічною Базою спеціальності, розуміти науково-технічну документацію державної метрологічної системи України, міжнародні та міждержавні рекомендації та настанови за спеціальністю.	+	+	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання здобувачів:

Оцінювання роботи здобувачів включає поточний контроль і семестровий контроль у формі заліку. Максимальна сума балів, які може набрати здобувач під час навчання – 100 балів, які умовно розподіляються 50/50 між модулями «Вибрані розділи трудового права» та «Законодавчі основи метрології: стандартизація, сертифікація та технічне регулювання»

. Мінімальна сума семестрового оцінювання – 60 балів.

Форми оцінювання здобувачів вищої освіти для модуля 1 «Вибрані розділи трудового права»:

Мінімальний бал, який має бути отриманий здобувачем за відповідними формами оцінювання за змістовний модуль 1 «Вибрані розділи трудового права» складає 24 бали. Максимальний бал, який може бути отриманий здобувачем за змістовний модуль 1 складає 40 балів.

1. *Підготовка есе* (короткі відповіді на запитання) виконуються у вигляді самостійної роботи студента та подається на перевірку викладачу за один тиждень до останнього заняття 1 модуля. Перевірка здійснюється протягом одного тижня з моменту подачі студентом роботи–

2. *Вирішення ситуаційної задачі* виконується під час самостійної роботи студента та подається на перевірку викладачу за один тиждень до останнього заняття 1 модуля. Перевірка здійснюється протягом одного тижня з моменту подачі студентом

3. *Підсумкова контрольна робота* – 8 тиждень навчання. Проводиться у вигляді письмової відповіді на тести та теоретичні питання, яка охоплює теми 1 модуля

4. *Виконання самостійної роботи та відео презентація*: Аналіз наукових статей на обрану студентом тему із використанням положень трудового законодавства, наукових статей. Виконується у вигляді письмового документу із викладенням основних результатів дослідження та запису відео презентації отриманих висновків під час самостійної роботи студента

Форми оцінювання здобувачів вищої освіти для модуля 2 «Законодавчі основи метрології: стандартизація, сертифікація та технічне регулювання»:

Мінімальний бал, який має бути отриманий здобувачем за відповідними формами оцінювання за змістовній модуль 2 «Законодавчі основи метрології: стандартизація, сертифікація та технічне регулювання» складає 24 бали. Максимальний бал, який може бути отриманий здобувачем за змістовний модуль 2 складає 40 балів.

1. *Опитування на лекціях* – кожне лекційне заняття. *Проводиться* у вигляді усних відповідей на теоретичні питання, які охоплюють теми змістовного модулю 2

2. *Ситуаційне завдання* виконується під час самостійної роботи здобувача та подається на перевірку викладачу у вигляді презентації за три тижні до останнього заняття. Перевірка аналітичного завдання здійснюється протягом двох тижнів з моменту подачі здобувачем роботи. *Виконується* у вигляді письмового документу під час самостійної роботи

3. *Контрольна робота* — 12 тиждень навчання. *Проводиться* у вигляді письмової відповіді на тести та теоретичні питання

	ЗМ1	ЗМ2	Залік	Підсумкова оцінка
Мінімум	24	24	12	60
Максимум	40	40	20	100

Підсумкове оцінювання: залік

- умови допуску до підсумкового заліку:

Здобувач не допускається до заліку, якщо під час семестру набрав менше ніж 48 балів.

Максимальна підсумкова оцінка за цю дисципліну може становити 100 балів. Здобувач може отримати на заліку максимально 20 балів, до яких додаються бали, отримані ним під час семестру. *Для отримання загальної позитивної оцінки з дисципліни оцінка за залік не може бути меншою 12 балів.* У випадку коли здобувач на заліку набрав менше 12 балів, останні не додаються до семестрової оцінки (незалежно від кількості балів, отриманих під час семестру), у відомості в колонці «бали за залік» ставиться «0», а в колонку «результуюча оцінка» переноситься лише кількість балів, отриманих під час семестру.

7.2 Організація оцінювання:

Семестрове оцінювання таких видів робіт, як: підготовка есе, вирішення ситуаційних задач, виконання самостійної роботи та відео презентація здійснюється упродовж семестру. Підсумкова контрольна робота проводиться на останньому занятті кожного модуля.

Викладач виставляє у визначений термін кількість набраних з поточного контролю балів і заносить їх у відповідні документи обліку успішності студентів.

Для студентів, які упродовж семестру не досягли мінімального рубіжного рівня оцінки (60% від максимально можливої кількості балів) проводиться заключна форма роботи, максимальна оцінка за яку не може перевищувати 40% підсумкової оцінки (до 40 балів за 100 – бальною шкалою). Для отримання максимальної оцінки за результатами заключної форми роботи (40 балів за 100 – бальною шкалою) студент має успішно скласти не менше 2-х семестрових форм оцінювання, а також проявити високий рівень результатів навчання.

Викладач має право не допустити до підсумкового оцінювання студента, якщо під час семестру він не досяг мінімального порогового рівня оцінки тих результатів навчання, які не можуть бути оцінені під час підсумкового контролю. Про недопуск студента до підсумкового оцінювання викладач має подати в деканат фізичного факультету доповідну записку не пізніше, ніж за 2 робочих дня до проведення підсумкового оцінювання.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		тема	самостійна робота
1	2	3	4
МОДУЛЬ І. ВИБРАНІ РОЗДІЛИ ТРУДОВОГО ПРАВА			
1	Зміст права на працю та форми його реалізації. Незадекларована праця	2	3
2	Поняття, сторони та зміст трудового договору	2	4
3	Порядок укладення трудового договору. Зміна трудового договору	2	4
4	Правове регулювання робочого часу та часу, вільного від роботи	3	5
5	Правове регулювання оплати та нормування праці	2	4
6	Правове регулювання охорони праці. Основи забезпечення комфортного виробничого середовища	2	5
7	Порядок припинення трудового договору. Відповідальність в трудовому праві.	2	5
МОДУЛЬ ІІ. ЗАКОНОДАВЧІ ОСНОВИ МЕТРОЛОГІЇ: СТАНДАРТИЗАЦІЯ, СЕРТИФІКАЦІЯ ТА ТЕХНІЧНЕ РЕГУЛЮВАННЯ			
8	Нормативно-правові основи та організаційна структура державної метрологічної системи.	4	6
9	Державний метрологічний контроль	4	6
10	Метрологічна атестація ЗВТ	6	7

1	2	3	4
11	Повірка та калібрування ЗВТ.	4	7
12	Уповноваження та атестація у державній метрологічній системі	4	6
13	Державний метрологічний нагляд та забезпечення єдності вимірювань	4	7
14	Основні поняття та загальні положення технічного регулювання. Стандартизація як базовий елемент технічного регулювання.	4	7
	Всього	44	76

Загальний обсяг **120 год.**, в тому числі:

Лекцій – **44 год.**

Самостійна робота **76 год.**

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Трудове право України та зарубіжних країн. Академічний курс: підручник / М.І. Іншин, В.І. Щербина. – Харків: Колегіум, 2017. 1112 с.

2. Трудове право України: підручник / за заг. ред. М.І. Іншина, В.Л. Костюка, В.П. Мельника. Вид. 2-ге, перероб. і доп. – К.: «МП «Леся»», 2016. 448 с.

3. Волошина С.М., Соцький А.М., Щербина В.І. Трудове право України: навчальний посібник / С.М. Волошина, А.М. Соцький, В.І. Щербина. Чернівці: Технодрук, 2015. 188 с.

4. Метрологія, стандартизація, сертифікація та акредитація // О. Макота, Л. Олійник, З. Комаренська – Львів: Львівська політехніка, 2019.

5. Метрологія, основи вимірювань, стандартизація та сертифікація // С.В.Цюцюра, В.Д.Цюцюра – Київ: Знання, 2006.

Нормативні акти:

6. Конституція України від 28 червня 1996 року зі змінами та доповненнями.

7. Господарський кодекс України

8. Про охорону праці: Закон України від 14.10. 1992 зі змінами та доповненнями.

9. Про метрологію та метрологічну діяльність: Закон України від 05.06.2014

10. Про стандартизацію: Закон України від 05.06.2014

Допоміжні:

11. Науково-практичний коментар до законодавства України про працю / В.Г. Ротань, І.В. Зуб, Б.С. Сичинський. 8 вид., перероб. і доп. К.: АСК, 2008. 944 с.

12. Основи стандартизації та оцінки відповідності: електронний навч. посіб. у схемах і таблицях / О. С. Букрєєва, І. В. Рибалко. – Харків : ХНАДУ, 2019. – 76 с.

Інтернет-джерела:

Державне підприємство «Український науково-дослідний і навчальний Центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» http://uas.gov.ua/zagalni_vidomosti/